

Snåsa kommune / Snåasen Tjielte
Sentrum
7760 Snåsa

Vår dato: 14.08.2015
Vår ref.: 2015/4883
Arkivkode: 434.11
Deres dato: Deres ref.:

Forlengelse av skadefellingstillatelse på bjørn i Roktdalen, Snåsa kommune

Snåsa kommune ved fellingsleder Kjell Bergli søkte torsdag 13. august om forlengelse av skadefellingstillatelse på bjørn i Roktdalen. Pågående fellingsforsøk går fram til fredag 14. august. Bakgrunnen for søknaden er dokumentasjon av totalt 11 kadaver i Roktdalen fra og med 05 august fram til og med 13. august. Skadefelling begrunnes med fremtidig skadepotensiale i området, samt rovviltnemndas geografiske differensiering nedfelt i forvaltningsplanen for rovvilt i region 6. Tillatelsen gjelder fram til 20. august kl 24:00.

Søknad

Det vises til muntlig søknad fra Snåsa kommune v/Kjell Bergli torsdag den 13. august, der det søkes om skadefellingstillatelse på en bjørn i Roktdalen med bakgrunn i skadebildet den sender tid. Det er totalt dokumentert 11 sau/lam som drept av bjørn etter 05. august. Dette er i samme område som det er gitt fellingstillatelse ved fire tilfeller tidligere i juli og august

Forebyggende tiltak

Raubeinsetra beitelag har fått tilsagn om tilskudd til tidlig nedsanking av sau fra utmarksbeite, samt utvidet tilsyn i forbindelse med sanking. Saubeitelaget har i brev datert 14. juni 2015 takket nei til tilsagnet. Beitelaget ønsker heller å benytte seg av tilbudet om å søke akuttmidler hvis en akutt skadesituasjon skulle oppstå.

Forskrifter og betingelser knyttet til betinget skadefelling av bjørn

Vedtaket er fattet i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 18 og 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9.

I rovviltforskriften § 1 (Formål) heter det:

"Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutnyttelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter. Forskriften skal sikre forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning."

I rovviltforskriftens § 9 heter det blant annet:

"...Ved vurderingen om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriftens § 6. felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

- a) Områdets betydning som beitemark
- b) Skadenes omfang og utvikling
- c) Potensialet for fremtidige skader
- d) Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Miljødirektoratet har i vedtak datert 1. juni 2015 fastsatt en kvote på 4 betingede fellingstillatelser på bjørn i regionene 5, 6, 7 og 8 i perioden 1. juni- 15. oktober 2015. Av denne kvoten er det så langt felt fire bjørner. Det ble i vedtak datert 04. august gitt en tilleggs kvote på med inntil 2 bjørn for de overfor nevnte regionene..

I ovennevnte brev står det blant annet følgende om skadefelling av bjørn:

“Stortingets rovviltforlik presiserer at ulike virkemidler er aktuelle, avhengig av om det dreier seg om prioriterte beiteområder eller områder hvor ynglende rovvilt har prioritet. I de områdene rovviltneemndene har prioritert til bjørn skal forebyggende tiltak vektlegges, for eksempel tidligere nedsanking av sau og rovviltavvisende gjerder, for å hindre at dyr på beite går tapt. Av dette følger det at fylkesmennene må være svært restriktive med å felle bjørn innenfor disse områdene”.

Vi viser til særlige vilkår knyttet til iverksettelse av betinget skadefelling av brunbjørn og gaupe i punkt 4 i samme vedtak:

“Fylkesmennene skal være svært restriktive med å gi tillatelse til skadefelling innenfor prioriterte bjørneområder. Hvis slik tillatelse gis, skal det komme tydelig fram i vedtaksbrevet hvilke andre forebyggende tiltak som er vurdert.”

Når det gjelder fellingstillatelser og gjennomføring av fellingsforsøk skal det gjøres en konkret vurdering av den enkelte situasjon i tråd med kravene nedfelt i gjeldende regelverk. Her fremkommer det blant annet at i alle tilfeller der felling er aktuelt, skal det vurderes om det kan gjennomføres andre tilfredsstillende løsninger som et alternativ til felling. Den regionale forvaltningsplanens inndeling av regionen i prioriterte beiteområder og prioriterte rovviltområder skal legges til grunn i disse vurderingene, men ikke som eneste kriterium.”

Det aktuelle fellingsområdet ligger utenfor forvaltningsområdet for bjørn i region 6 Midt-Norge.

Prinsipper for offentlig beslutningstaking

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1):

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur».

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. også prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning. Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget

Fylkesmannen viser til at dette vedtaket blant annet baserer seg på kunnskap om artens bestandssituasjon. Vi viser til Rovdata som har ansvaret for drift og formidling av data fra det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt. Vi viser også til vurderinger gjort av Miljødirektoratet i vedtak om kvote for betinget skadefelling av bjørn, jf. brev datert 1. juni 2015 der direktoratet konstaterer i sine vurderinger at bestanden av brunbjørn ligger under det fastsatte bestandsmålet for region 5-8.

Brunbjørn overvåkes primært ved DNA-analyser av innsamlet ekskrement og hår. Tall fra DNA-analysene viser at antall bjørner i region 6 i 2014 ligger på minimum 30 individer, hvorav 29 av disse ble registrert i Nord-Trøndelag (Bioforsk rapport vol. 10 nr. 46 2015).

Bestandstallet er gitt på antallet årlige ynglinger. En metode utviklet av Det skandinaviske bjørneprosjektet, og som tar utgangspunkt i resultat fra DNA-analysene, brukes til å beregne hvor mange kull som sannsynligvis er født i Norge hvert år. Det nasjonale målet for antall årlige ynglinger av brunbjørn i region 6 er 3. Dette målet er ikke nådd. Ut i fra denne beregningsmodellen og resultat fra DNA-analysene, er det estimert 2 (1,8) ynglinger av bjørn i Nord-Trøndelag i 2014. På bakgrunn av disse opplysningene anser Fylkesmannen i Nord-Trøndelag at kravet til kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldlovens § 8 er tilstrekkelig ivarettatt.

§ 9 Føre-var-prinsippet

Føre-var-prinsippet kommer hovedsakelig til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Fylkesmannen er av den oppfatning at det ikke er tilfellet i denne saken, (jf. beskrivelse av kunnskapsgrunnlaget § 8), og mener derfor at føre-var-prinsippet kan tillegges mindre vekt i denne saken.

§ 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning

Naturmangfoldloven § 10 slår fast at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. I løpet av 2014 og så langt i 2015 er det registrert avgang på to bjørn i region 6 (Grong og Lierne kommuner i 2014).

Bjørnebestanden i Norge er ikke begrenset av areal, og hovedårsaken til avgang av bjørner er gjennom lisens- og skadefelling. Med den kunnskapen som finnes om antall, reproduksjon og ungedødelighet hos bjørn, anser forvaltningen å ha god oversikt over den samlede belastningen på brunbjørnbestanden. Det dreier seg om iverksetting av skadefellingstillatelse på 1 bjørn utenfor forvaltningsområdet for bjørn, hvor det årlig foregår lisensfelling av bjørn. Med bakgrunn i dette tillegges ikke fylkesmannen § 10 særlig vekt i denne saken.

§ 11 Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

Vedtaket gjelder iverksetting av skadefellingstillatelse på 1 bjørn i et begrenset område rundt Øyingen i Steinkjer kommune, og Fylkesmannen anser ikke § 11 som relevant i denne saken.

§ 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

For å unngå skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike metoder, teknikk og lokalisering som gir de beste samfunnsmessige resultater. Vedtaket gjelder tillatelse til skadefelling av 1 bjørn, og Fylkesmannen anser derfor at § 12 ikke har særlig relevans i denne saken.

Fylkesmannens vurdering

Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Fellingstillatelse kan bare gis dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning slik dette er nedfelt bl.a. i forvaltningsplanen. For å vurdere dette, skal de opplistede skjønnskriteriene i annet ledd i rovviltforskriften § 9 drøftes i forhold til den aktuelle og/eller fremtidige skadesituasjonen og det aktuelle geografiske fellingsområdet.

Området er beiteområdet for Raubeinsetra saubeitelag i Snåsa kommune. Det slippes årlig ca. 650 på utmarksbeite i dette området, og anses derfor å ha forholdsvis stor betydning som beitemark. Videre ligger beiteområdet i sin helhet utenfor forvaltningsområdet for bjørn, og beitenæringen har følgelig prioritet foran bjørn i dette området.

Ved tidspunkt for søknad var det dokumentert 18 sau/lam drept av bjørn i Roktdalen. Det er tidligere i sommer gitt skadefellings tillatelse i området, i midten og slutten av juli og i august. Ingen av disse skadefellingsforsøkene førte ikke til felling av bjørn. Bjørn i beiteområdet utgjør et potensiale for skade, og potensialet for fremtidige skader er absolutt til stede. Området hvor skadene er dokumentert og fellingsforsøket iverksatt har regelmessig forekomst av bjørn og årvisse skader på bufe forvoldt av bjørn.

Rovviltforlikets punkt 2.2.19 sier at soneinndelingen skal forvaltes tydelig. Det følger av rovviltforliket av 2011, forvaltningsplanen i region 6, samt føringer i brev fra KLD og LMD datert 21. mai d.å. at i de områder som er definert som yngleområder for bl.a. bjørn skal næringsutøverne tilpasse driften med utgangspunkt i at rovvilt forekommer i beiteområdet. I motsatt fall skal næringsutøverne i de prioriterte beiteområdene kunne påregne at rovvilt ikke vil være til hinder for tradisjonell drift med dyr på utmarksbeite. Det nasjonale bestandsmålet for bjørn er ikke nådd hverken nasjonalt eller i region 6, noe som medfører at terskelen for å innvilge søknader om skadefellingstillatelse på bjørn innenfor yngleområdet er svært høy. Området hvor kadaverfunnene er gjort befinner seg imidlertid i sin helhet utenfor det definerte forvaltningsområdet for bjørn i region 6, og terskelen for iverksetting av skadefelling på bjørn skal dermed være lavere i disse områdene.

Fylkesmannens konklusjon

En skadefellingstillatelse har til hensikt å stanse en større skadeutvikling. I løpet av den tid forrige skadefellingsvedtak har vært gjeldende er det dokumentert ytterligere 11 sau/lam drept av bjørn i Roktdalen. I tillegg vektlegges skader på sau forvoldt av bjørn i samme beiteområde tidligere i sommer. Området hvor kadaverfunnene er gjort ligger utenfor det området som rovviltnemnda i region 6 har vedtatt skal være forvaltningsområdet for bjørn. Selv om området ligger utenfor forvaltningsområdet for bjørn er det årvisse skader forvoldt av bjørn i området. I henhold til rovviltforliket av 2011, den geografiske differensieringen i rovviltnemndas forvaltningsplan for region 6, potensialet for fremtidig skade, samt brev fra KLD om tydeligere soneforvaltning anser Fylkesmannen det som riktig å iverksette skadefellingstillatelse på 1 bjørn i Roktdalen i Snåsa kommune.

Fylkesmannens vedtak

Vedtaket er hjemlet i *lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 og § 77, jf. forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt § 9.*

Med bakgrunn i det ovenfor nevnte iverksetter fylkesmannen skadefellingstillatelse på 1 bjørn i deler av Snåsa kommune. Fellingsforsøket må konsentreres i beiteområdet til Raubeinsetra. Tillatelsen ble formidlet muntlig til Snåsa kommune v/Bergli torsdag 13. august. Tillatelsen er tidsbegrenset til å gjelde fram til torsdag 20. august kl 24:00.

Følgende forutsetninger er knyttet til fellingstillatelsen:

1. Fellingstillatelsen gjelder fra fredag 14. august- torsdag 20. august kl. 24.00. Behovet for en eventuell forlengelse vil bli vurdert av fylkesmannen i samråd med fellingsleder/kommunen ved tillatelsens utløp.
2. Skadefellingstillatelsen gjelder innenfor følgende område i Snåsa kommune: avgrenset av Imsdalsvassdraget i nordøst (grense for forvaltningsområdet for bjørn), Snåsavatnet i nord, kommunegrensen mot Steinkjer i øst, rett linje fra Grønningsgrubba til Imsdalsfjellet, videre til toppen av Grønnlihøa (kommunegrensa Steinkjer/Snåsa) i sør, kart er vedlagt tidligere.
3. Binne m/unger og dens unger er unntatt fra fellingstillatelsen. De tiltak som er mulige for å unngå at bjørnebiner felles, skal være iverksatt. Dersom det observeres binne

m/unger i området hvor fellingsforsøket pågår, skal Fylkesmannen underrettes umiddelbart.

4. Skadefellingstillatelsen gis til Snåsa kommune. Bergli er oppnevnt som fellingsleder, som har ansvaret for å koordinere fellingsforsøket. Alle som deltar i fellingslaget skal gjøres kjent med dette brevets innhold. Sammensetningen av fellingslaget skal meddeles Fylkesmannen i Nord-Trøndelag før fellingsforsøket iverksettes.
5. Deltakere i kommunale/interkommunale fellingslag skal få kompensasjon for gjennomføring av skadefellingsforsøket, jf. rovvilt forskriftens § 9 a. Kommunen/fellingsleder må sørge for at deltakere i fellingslaget fører timelister, kjørebok og dokumenterer eventuelle andre utgifter som ønskes refundert. Deltakerne må ha løst lisens for bjørn for å være berettiget kompensasjon. Fylkesmannen legger til grunn at fellingsforsøket gjennomføres på en effektiv og hensiktsmessig måte. Søknaden om godtgjøring sendes inn til Fylkesmannen umiddelbart etter endt fellingsforsøk, og senest innen 1. september 2015.
6. Budsjettramme for fellingsforsøket settes til inntil kr. 30.000,-. Eventuelle påløpte kostnader kommer i tillegg, oppad begrenset til kr. 15.000,- pr. fellingsforsøk (jf. rovviltforskriften § 9 tredje ledd). Dekking av feriepenge og arbeidsgiveravgift kommer også i tillegg, jf. opplysninger i brev om betinget skadefelling fra Miljødirektoratet 1. juni d.å.
7. Fellingsleder bes om å utarbeide en fellingslogg som sendes Fylkesmannen etter fellingstillatelsens utløp. Fellingsloggen skal inneholde oversikt over ressursbruk (antall timer/personer), i tillegg til en kort beskrivelse av hvordan fellingsforsøket ble gjennomført. Dette bør oversendes Fylkesmannen så fort fellingsforsøket er avsluttet.
8. Felling og forsøk på felling i henhold til denne tillatelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.
9. Ved felling av bjørn skal det nyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, og de som deltar i fellingslaget skal ha avlagt skyteprøven for storviltjakt.
10. Felling eller forsøk på felling av bjørn skal omgående meldes til Fylkesmannen i Nord-Trøndelag (rovvilttelefon 930 60 221). Meldingen skal inneholde opplysninger om tid og sted for felling, og fellingsstedet skal kunne påvises dersom Fylkesmannen krever det.
11. Den/de som sårer bjørn under forsøk på felling i henhold til tillatelsen, plikter å gjøre det en kan for å få avlivet bjørnen. Fylkesmannen og nærmeste politimyndighet skal uten opphold underrettes. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling eller jakt skal bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk. Vedkommende plikter å forvisse seg om påskutt dyr er truffet.
12. Bjørn som blir felt på denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt bjørn uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Dersom det ikke er mistanke om noen uregelmessigheter ved felling som kan medføre politietterforskning, er fellingslagets leder ansvarlig for at felt bjørn ivaretas og håndteres etter instruks for ivaretagelse av døde rovdyr (<http://nidaros.nina.no>). Dersom det i motsatt fall er grunnlag for å påregne behov for etterforskning, skal dyret ikke åpnes og ikke flyttes fra fallstedet. Fylkesmannen og politiet skal da underrettes snarest.

13. Dersom det er ønskelig å bruke løs hund i forbindelse med jakta må kommunen gi dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene i hundeloven. Kommunen må da samtidig dispensere fra båndtvangsbestemmelsene også i hensyn til tamrein og bufe i hundeloven.

14. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen

Klagerett

I medhold av forvaltningslovens kapittel VI er det klagerett på vedtaket. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim, og sendes til Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker fra mottakelsen av dette brevet.

Med hilsen

Anne Sundet Tangen

(e.f.)
Ass. Miljøverndirektør

Julie Arnfinnsdatter Vesterhus
Rådgiver
Miljøvernavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift